

MODERN GREEK A2 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A2 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A2 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A soit la section B. Écrire un commentaire comparatif.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.

Διαλέξτε ή την πρώτη ή τη δεύτερη ενότητα

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα.
Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και το θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν.

Κείμενο Α-1

ΤΟ ΡΕΘΕΜΝΟΣ είναι μια μικρή πολιτεία, μ' εφτά ίσαμε οχτώ χιλιάδες ψυχές, χτισμένη γιαλό-γιαλό στη βορινή στεριά της Κρήτης [...]

Ο πρώτος που έριξε εδώ ρίζα και, σα να πούμε, έσπειρε στην ερημιά την πολιτεία, θα 'ταν άνθρωπος γνωστικός, και μπορεί ταξιδεμένος, που ήξερε να διαλέξει μέσα
5 στο άφραγο χωράφι του Κυρίου τον τόπο για να στήσει το καλύβι του. Περιγιάλι καθαρό και πλατύ, με ψιλή κι άσπρην άμμο, ξεκινά από την ανατολική Πόρτα του Ρεθέμνου και φεύγει θαρρείς σαν καροτσόδρομος να πάει να βρει την πρώτη χώρα του νησιού, το Μεγαλόκαστρο¹. Από την άλλη τη μεριά, που πέφτουν τα Χανιά, μια
10 μολυβένια βραχουριά –να τη θωρείς² και να φοβάσαι!- κατρακυλά τα κοτρώνια της ίσαμε τα πόδια του μουράγιου. Το Ρέθεμνος, μαθές, είναι χτισμένο πάνω στο σύνορο της ημεράδας και της αγριάδας. Η αγριωπή μεριά σε καλεί, τον καιρό της χειμωνιάς, να θαυμάζεσαι τον πόλεμο που κάνει το θυμωμένο πέλαγο με τους βράχους, που στέκουν εκεί σα δυναμάρια³ να διαφεντεύουν⁴ την πολιτεία στον
15 αιώνα. Ο ήρεμος γιαλός σου 'χει στρωμένη, τις ώρες της καλοκαιριάς, την αμμουδιά και το σγουρό το κοντοθάλασσο⁵ να 'ρχεσαι να περιπατάς ανέγνοιαστος, σαν το δίκαιο στα λιβάδια του Παράδεισου.

Πολλοί από τους ντόπιους και τους περαστικούς αγαπούν να περιδιαβάσουν πάνω στη Φορτέσα⁶ και να κορφοκοιτάζουν το πέλαγο, τη χώρα και τους κήπους της. Μια ξεγνοιασιά θα σε αρπάξει κι εδώ πάνω, θα δροσίσεις τα ματάκια σου, και θα νιώσεις
20 το καμάρι από τις θύμησες που θα ξυπνήσουν μέσα σου. [...] Μαζί με τα κατορθώματα των περασμένων που θ' ανιστορηθείς⁷, θ' αναγαλλιάσεις κι απ' το πανόραμα της πολιτείας, με τα νοικοκυρεμένα σπίτια [...] τις εκκλησιές, τα τζαμιά και τ' άλλα θεορατικά χτίρια, κι ένα γύρο τα περιβόλια και τα κοιμητήρια, που 'ναι κι αυτά πράσινα σαν τα περιβόλια.

Παντελή Πρεβελάκη, *Το χρονικό μιας πολιτείας* 1938

¹ Μεγαλόκαστρο : το παλιό όνομα του Ηρακλείου

² να τη θωρείς : να τη βλέπεις

³ δυναμάρια : οχυρά, φρούρια

⁴ να διαφεντεύουν : να υπερασπίζονται

⁵ το κοντοθάλασσο : το κυματάκι

⁶ Φορτέσα : το βενετσιάνικο κάστρο του Ρεθύμνου

⁷ θ' ανιστορηθείς : θα φέρεις στο νου σου

Κείμενο A-2

ΡΕΘΥΜΝΟ (το), το Ρέθεμνος, η Ρεθύμνη. Η αρχοντική πολιτεία που απλώνεται στο κέντρο της βόρειας παραλίας της Κρήτης, πίσω από το ύψωμα της Φορτέτσας, πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού και επαρχίας. Για τη θέση του αυτή το Ρέθυμνο είναι περήφανο:

5 *Τση Κρήτης τσ' εκατόμπολης¹ καρδιάν εμένα λέσι²
Γιατί κτισμένη βρίσκομαι εις του νησιού τη μέση.*

Έχει 15.000 κατοίκους, και ο δήμος 15.632. [...] Είναι έδρα των διοικητικών, δικαστικών κλπ. δημοσίων υπηρεσιών του νομού και της Μητρόπολης Ρεθύμνου και Αυλοποτάμου. Οι διοικητικές και δικαστικές υπηρεσίες στεγάζονται στο «διοικητήριο»
10 που κτίσαν οι Τούρκοι το 1869, από τα εισοδήματα των κτημάτων των Χριστιανών που φύγαν κατά την Επανάσταση.

Αντίθετα από το Ηράκλειο και τα Χανιά το Ρέθυμνο έχει συμφιλιωθεί με τη θάλασσα. Στη ΒΑ πλευρά του απλώνεται σε μήκος μια απέραντη παραλία με λεπτή γκριζοκίτρινη άμμο. Δίπλα της, στη ruga grande³ των Βενετσάνων υπάρχουν
15 διάφορα κέντρα απ' όπου μπορεί κανείς να αφήσει το βλέμμα του να πλανηθεί στην απεραντοσύνη του Κρητικού πελάγου. Ο Π. Πρεβελάκης στο *Χρονικό μιας Πολιτείας* παρομοιάζει το Ρέθυμνο με *αγαθό θηρίο που έχει τα πόδια του μέσα στο νερό και δεν του κάνει καρδιά να τα σύρει παραπέρα*. Και η νέα περιφερειακή λεωφόρος που περιβάλλει τη Φορτέτσα συμπληρώνει τη θέα προς το πέλαγος.

20 Έξω από το παλιό βενετσιάνικο τείχος κατά μήκος της σημερινής λεωφόρου Κουντουριώτου ήταν τα τουρκικά νεκροταφεία όπου ένας έξυπνος δήμαρχος, ο Τ. Πετυχάκης, έκαμε έναν ωραίο κήπο 25000 τ.μ. [...] Μέσα σ' αυτό τον κήπο, στη σκιά πανύψηλων δέντρων, γίνεται τον Ιούλιο η *εορτή του κρασιού* που συγκεντρώνει πολύ κόσμο. Μια άλλη μεγάλη γιορτή γίνεται στο Ρέθυμνο στις 9 Νοεμβρίου, επέτειο
25 της ολοκαύτωσης του Αρκαδίου.

Η παλιά πολιτεία, προς βορρά της οδού Κ. Γερακάρη, διατηρεί την παλιά ρυμοτομία⁴ της. Το Ρέθυμνο δεν έπαθε καταστροφές από σεισμούς, όπως το Ηράκλειο, και σώζονται σχεδόν στην αρχική τους μορφή τα περισσότερα μεσαιωνικά μέγαρα των Βενετών αρχόντων και των αρχοντορωμαίων Κρητικών. Διατηρούνται επίσης
30 ανέπαφοι οι μιναρέδες των τζαμιών Νερατζέ, Μεγάλης Πόρτας και του Μασταμπά, που δίδουν μια ανατολίτικη όψη στην πόλη.

Με τη μεσαιωνική Φορτέτσα, τους μιναρέδες [...] θλιβερά απομεινάρια για να μας θυμίζουν μια περίοδο σκληρής και απάνθρωπης δουλείας, τις μεσαιωνικές οικοδομές του, τα βενετσιάνικα θυρώματα, το Μουσείο, το Ρέθυμνο, ζωντανό
35 μουσείο των μνημείων των τελευταίων αιώνων, προκαλεί το ενδιαφέρον του τουρίστα.

Στεργίου Γ. Σπανάκη, *Κρήτη. Τουρισμός-Ιστορία-Αρχαιολογία*, Β' τ., 1968

¹ τσ' εκατόμπολης : με τις εκατό πόλεις

² λέσι : λένε

³ ruga grande : μεγάλος δρόμος

⁴ ρυμοτομία : το σχέδιο των δρόμων μιας πόλης

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα.
Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και το θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν.

Κείμενο Β-1

Αθήνα, 10.8.2001, ώρα 06.30. Ο ουρανός ήταν πλέον φωτεινός. Οι δύο εκφωνητές της ΕΤ1 προανήγγελλαν κάθε τόσο τον μεγάλο τελικό γύρο στα 200μ. που θα ακολουθούσε. Η ώρα μας περνούσε ήρεμα με άλμα επί κοντώ, βάδην γυναικών και μια κούρσα 3.000 (;) μ. Οι δύο εκφωνητές όμως επέμεναν: “*Σε λίγο όλη η Ελλάδα θα ξυπνήσει για να παρακολουθήσει τον μεγάλο μας αθλητή, τον Κώστα Κεντέρη*”.

Μια στιγμή. Ήταν **ξημερώματα Παρασκευής**. Με τα σχολεία κλειστά και τον μισό πληθυσμό σε διακοπές, ποιος θα στηνόταν μπροστά από την τηλεόραση τέτοια ώρα; Αγατούν οι Έλληνες τόσο πολύ τον κλασικό αθλητισμό; Οι εκφωνητές όμως έδειχναν απολύτως βέβαιοι: “*Σίγουρα όλοι στην Ελλάδα έχουν βάλει τα ξυπνητήρια τους για να παρακολουθήσουν τον μεγάλο μας αθλητή, τον Κώστα Κεντέρη*”. [...]”

Ώρα 06.50: Οι κάμερες “καρφώνονται” στον αθλητή μας. Η στιγμή είχε φθάσει. Από αυτό το σημείο και μετά η Ελλάδα μεταμορφώθηκε σε μια άλλη χώρα, σε μια πατρίδα που αγαπάει και βοηθάει τα παιδιά της, σε ένα έθνος που πρωταγωνιστεί στις παγκόσμιες διοργανώσεις, σε μια χώρα που απολαμβάνει τον τίτλο του φαβορί, που ικανοποιείται όταν το πρόσωπό της φωτίζεται από τα φλας των υπολοίπων. Στην κούρσα έτρεχαν οκτώ αθλητές, ο φακός όμως εστίαζε περισσότερη ώρα στον Κεντέρη. Προσπαθήστε να το συνειδητοποιήσετε.

Ώρα 0.700 μιας κατά τα άλλα συνηθισμένης καλοκαιρινής ημέρας και η Ελλάδα ήταν το κέντρο του κόσμου. Όλοι τον αθλητή με τα γαλανόλευκα παρακολουθούσαν. Όλοι υποχρεώθηκαν (για άλλη μια φορά) να μάθουν να προφέρουν σωστά τις φράσεις “Κεντέρης”, “Μυτιλήνη”, “λευκός σπρίντερ”. Υπέροχο, υπέροχο, υπέροχο συναίσθημα! Έστω κι αν δεν είχα παρακολουθήσει ποτέ πριν στη ζωή μου παγκόσμιο πρωτάθλημα στίβου, έστω και αν δεν καταλάβαινα τίποτε από την ιεροτελεστία και τους κανονισμούς όσων παρακολουθούσα, έστω κι αν ήμουν “πτώμα” από το ξενύχτι, ένιωθα (νιώθαμε όλοι) τέλεια. Ζωντανοί, σημαντικοί, πρωταγωνιστές, σπουδαίοι. Ο Κεντέρης κέρδισε με μεγάλη διαφορά. Και οι τηλεοράσεις του κόσμου εστίασαν τους φακούς τους και πάλι επάνω του. Η έκπληξη, η εξαίρεση είχε πλέον γίνει χρυσός κανόνας. Ολυμπιονίκης και παγκόσμιος πρωταθλητής. Οι παρουσιαστές νομίζω έκλαιγαν. Εγώ πάντως σίγουρα είχα δακρύσει. Γιατί; Διότι η Ελλάδα έχει στερηθεί τη δόξα. Την αίσθηση της νίκης. Τη λάμψη του χρυσού. Το άκουσμα του εθνικού ύμνου της. Την πρώτη θέση σε κάποιο βάθρο.

BHMAgazino, 19 Αυγούστου 2001

Κείμενο Β-2

[Από συνέντευξη με τον ζωγράφο Γιάννη Τσαρούχη]

Μέτοικος¹ στο Παρίσι εννιά χρόνια φοβάμαι πως χάσατε το πρόσωπο της πατρίδας μας στους κρίσιμους καιρούς της δικτατορίας² και της αλλαγής. Αληθινά ποιο πρόσωπο της Ελλάδας βλέπετε σήμερα;

- 5 Μελέτησα πάντοτε το πρόσωπο της πατρίδας μου. Μελετώ και το σημερινό πρόσωπο της Ελλάδας και μέσα απ' αυτό μελετώ τη διεθνή κατάσταση. Η σημερινή μορφή των προβλημάτων στην Ελλάδα είναι συσκευασία ενός διεθνούς προβλήματος. Δεν αποκρύβω ότι πολλές φορές τρομάζω μπροστά σ' αυτά που βλέπω στην Ελλάδα. Γιατί εδώ είναι πιο ορατά. Αλλά δεν θέλω να είμαι άδικος. Τα ίδια συμβαίνουν παντού. Δεν κρίνω την Ελλάδα ως Παριζιάνος, αλλά σαν ένας
- 10 φοβισμένος για τον γενικό ξεπεσμό του ανθρώπου. Ζούμε σε μια εποχή απαιτητική, γιατί μεγάλες είναι και οι συμφορές που περνάμε. Η διεθνής παρακμή της αρχιτεκτονικής, στην Ελλάδα παίρνει τραγική μορφή. Γιατί το ντελικάτο τοπίο της Αττικής δείχνει πιο έντονα τις παρανομίες των αρχιτεκτόνων και των ιδιοκτητών. Ένα μεγάλο μέρος της καταστροφής που έκανε η αρχιτεκτονική στην
- 15 Ελλάδα, οφείλεται στην ανοχή των συνταγματαρχών. Αλλά η αδιαφορία για το τοπίο και η ακαλαισθησία δεν μπήκαν κι αυτές στον Κορυδαλλό μαζί τους. [...] το πιο φοβερό είναι ότι υπάρχουν πάρα πολλοί Έλληνες λυσσασμένοι για κέρδος και αδιάφοροι για την ασκήμια. Οι Πύργοι των Αθηνών θα μείνουν αιώνια μνημεία της επταετίας. Όχι μόνο κανείς Δεν σκέφτηκε να τους γκρεμίσει, αλλά ούτε καν το
- 20 συλλογίστηκε. Επιτρέπεται να ονομάζεται Αθήνα αυτή η πόλη; Οι δύο μεγάλες πόλεις της Ελλάδας, η Θεσσαλονίκη και η Αθήνα πρέπει να καθαριστούνε! Για να μην είναι η Ελλάδα υποανάπτυκτη. Αυτά όλα προϋποθέτουν μια ηθική επανάσταση και μια αλλαγή ηθικής.

Γιάννης Τσαρούχης, Ως στρουθίον μονάζον επί δώματος, Αθήνα 1988

¹ μέτοικος : πρόσωπο που έχει εγκατασταθεί σε άλλη χώρα από εκείνη από την οποία κατάγεται
² δικτατορία : το στρατιωτικό καθεστώς («η επταετία των συνταγματαρχών», βλέπε και αράδες 15 και 19) που κυβερνούσε την Ελλάδα από το 1967ως το 1974, όταν με τη μεταπολίτευση οι πρωταίτιοι του πραξικοπήματος καταδικάστηκαν και κλείστηκαν στις φυλακές του Κορυδαλλού (βλ. αράδα 16).